

EMANCIPATIE

De relaties tussen minoriteit en dominant in één bepaalde context

Emancipatie betekent per definitie een streven naar andere relaties tussen minoriteit en dominant³. Studie van emancipatiebewegingen moet zich dan ook niet primair richten op een beschrijving van de "eigenaardigheden" van een minoriteit, maar op de relaties tussen minoriteit en dominant. De aard van de relaties hangt met allerlei factoren samen, maar van belang is vooral de houding van de minoriteit ten opzichte van de status-quo. Er zijn met name twee mogelijkheden: de minoriteit accepteert de status-quo, althans in haar uitwendig gedrag; de minoriteit verwerpt de status-quo. De houding die de minoriteit in feite aanneemt beïnvloedt op beslissende wijze de relaties.

Daar op het symposium de aandacht vooral gericht was op de eerste decennia van de negentiende eeuw, waarin van een verwerping van de status-quo door allerlei minoriteiten weinig sprake lijkt te zijn, concentreerden wij ons op de relaties tussen dominant en minoriteit in een context waarin de minoriteit de bestaande situatie in haar uitwendig gedrag aanvaardt.

In deze context zijn er met name vijf thema's die bij de studie van een konkrete emancipatiebeweging de aandacht verdienen.

1. *de mate van innerlijke aanvaarding*

Een zeer belangrijke vraag is, in hoeverre *uiterlijke aanvaarding* gepaard gaat met *innerlijke acceptatie*. Het is hier waarschijnlijk niet een kwestie van wel of niet innerlijk aanvaarden, maar van in meer of mindere mate innerlijk aanvaarden van de status-quo. Volledige innerlijke aanvaarding (d.i. erkenning van de legitimiteit van de bestaande orde) komt waarschijnlijk nooit voor. Een indicatie daarvan is het onderzoek naar het "zelfbeeld" van minoriteiten. De leden van de m. erkennen op vele punten hun minder en/of anders zijn, maar in bepaalde opzichten beschouwen zij zich toch als superieur. Omdat het zelfbeeld zo sterk samenhangt met positie en rol, schuilt in een meer of minder sterke afwijzing van het beeld dat de dominant van hen heeft een aanknopingspunt voor sociale verandering.

De innerlijke distantie stelt de minoriteit voor bepaalde opgeven. Wil zij de status-quo niet in gevaar brengen, dan zal zij haar

3. Voor de terminologie zie men *DNK* 4, 67 - 69.